

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209
www.instante.justice.md

Nr. 4-55/3-6/4 din 04.01.2026

Nr dosar: 11r-294/24

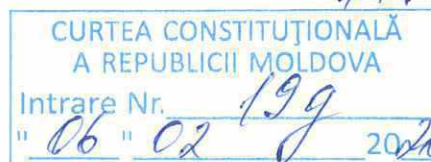
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Adresa: mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu, 28
MD-2004

Prin prezenta, Curtea de Apel Centru, expediază în adresa dumneavoastră cererea administratorului Palamarciuc Sergiu, în interesul S.R.L. „SV LUX GRUP”, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 pct. 20¹, art. 203, art. 204, art. 206 alin. (3), art. 209 alin. (1) și art. 210 din Codul de procedură penală, cu expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova.

Anexe:

- Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.
- Încheiere colegiului Penal al Curții de Apel Centru nr. 11r-294/24 din 29 ianuarie 2026.

Judecătorul
Curții de Apel Centru

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate a

- articolului 203, 204, art. 206 alin. (3) din Codul de procedură penală, *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de desfășurare și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestru a bunurilor unor persoane terțe, fără nici un statut în cauza penală, altor decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau ale părții civilmente responsabile;*
- textului „*bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora*”, din articolul 6 pct. 20¹ și articolul 204 alin. (1) din Codul de procedură penală, *inclusiv în partea în care nu prevede o procedură de recurs în fața unui organ jurisdicțional superior și imparțial în vederea contestării încheieri emise pe marginea cererii sale;*
- textului „*persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată*” din articolul 209 alin. (1) din Codul de procedură penală, *inclusiv în partea în care nu prevede o procedură de recurs în fața unui organ jurisdicțional superior și imparțial în vederea contestării încheieri emise pe marginea cererii sale;*
- articolului 210 din Codul de procedură penală, *în partea în care nu prevede nici o procedură a unor persoane terțe, fără nici un statut în cauza penală, altor decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau ale părții civilmente responsabile de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de desfășurare și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestru a bunurilor lor.*

Autorul excepției de neconstituționalitate

Persoană Juridică

1. Nume: SRL „SV LUX GRUP”

2. IDNO:

3. Adresă:

4. Telefon, e-mail:

5. Reprezentant: Administrator: Sergiu PALAMARCIUC,

Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: Curtea de Apel Centru

2. Judecător/complet de judecată: Complet – judecător raportor : Pîslariuc Vitalie

3. Adresa instanței de judecată: str. Teilor 4, or. Chișinău, Republica Moldova

4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: (+373 22) 76-84-88, 56-61-48, cac@justice.md.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

La 06 ianuarie 2017, prin ordonanța procurorului a fost pornită urmărirea penală în cauza nr. 2017978006, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (3) din Codul penal al Republicii Moldova (*în continuare* – CP).

La cauza penală nr. 2017978006, au fost conexeate mai multe cauze penale pornite conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), art. 27, art. 190 alin. (5), art. 190 alin. (5), art. 328 alin. (3) lit. c), art. 46, art. 243 alin. (3) lit. a) și lit. b) din CP.

Prin ordonanța din 23 august 2023 a fost aplicat în cadrul cauzei penale nr. 2017978006 măsura asiguratorie - punerea sub sechestru a bunului imobil - lot de teren, nr.cad. 0100424.669, aflat în mun. Chișinău, sec. Râșcani, str. Kiev cu suprafața de 0,42 ha.

Prin încheierea judecătorească nr. 12-661/2023 din 24 august 2023 se autorizează aplicarea sechestrului asupra bunului imobil - lot de teren, nr.cad. 0100424.669, aflat în mun. Chișinău, sec. Râșcani, str. Kiev cu suprafața de 0,42 ha, care aparține SRL „SV LUX GRUP”.

La 14 decembrie 2023, SRL „SV LUX GRUP” depune cerere la Judecătoria Chișinău prin care solicită, *inter alia*, aplicarea directă a art. 6 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, admiterea prezentei cereri, scoaterea de sub sechestru a bunului imobil - lot de teren, nr.cad. 0100424.669, aflat în mun. Chișinău, sec. Râșcani, str. Kiev cu suprafața de 0,42 ha și ridicarea oricăror interdicții asupra acestuia, aplicate prin încheierea

judecătorească nr. 12-661/2023, fiind contrar art. 46 din Constituție, art. 6 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție și constatarea și pronunțarea motivată asupra faptului că a avut loc încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui SRL „SV LUX GRUP”, prin prisma art. 6 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție.

Prin încheierea judecătorească nr. 12-919/2023 din 14 august 2024 se respinge cererea ca fiind neîntemeiată. În contextul încheierii respective se menționează că, *„referirile petiționarului precum că, nici SRL „SV LUX GRUP”, și respectiv, nici administratorul SRL „SV LUX GRUP” nu dispun de acte procedurale care se referă la punerea sub sechestru a bunului imobil prenotat și nu au fost informați despre acest fapt - urmează a fi apreciat critic.*

Cu referire la argumentul precum că, anterior, în aceeași cauză penală, asupra aceluiași bun imobil a fost examinată chestiunea privitor la aplicarea/ridicarea măsurii asiguratorii, fapt statuat prin decizia irevocabilă, instanța verificând conținutul actelor prezentate spre control, ajunge la convingerea că argumentul petiționarului nu corespunde realității.

Argumentul petiționarului în latura pretensei lipse a probelor precum că acest bun a fost dobândit ilegal - nu poate fi supus verificării de către instanța de judecată. ...[...] în special caracterul licit sau ilicit al dobândirii bunurilor vizate în cauza penală - ține de prerogativa exclusivă a organului de urmărire penală investit cu desfășurarea urmăririi penale în cauza penală de referință.

Reieșind din faza procesuală a procesului penal în cauza penală nr. 2017978006, faza de urmărire penală, instanța găsește ca fiind irelevant argumentul autorului cererii în latura privitoare la lipsa unei capacități procesuale a entității juridice petiționare”.

Considerând că respingerea cererii privind scoaterea de sub sechestru a bunului imobil - lot de teren, nr.cad. 0100424.669, aflat în mun. Chișinău, sec. Râșcani, str. Kiev cu suprafața de 0,42 ha, este arbitrar și nejustificat, SRL „SV LUX GRUP” a înaintat recurs referitor la încheierea nr. 12-919/2023 din 14 august 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând admiterea cererii SRL „SV LUX GRUP” referitor la scoaterea de sub sechestru a bunului imobil - lot de teren, nr.cad. 0100424.669, aflat în mun. Chișinău, sec. Râșcani, str. Kiev cu suprafața de 0,42 ha și ridicarea oricăror interdicții asupra acestuia, aplicate prin încheierea judecătorească nr. 12-661/2023, fiind contrar art. 46 din Constituție, art. 6 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, precum și constatarea și pronunțarea motivată asupra faptului că a avut loc încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale SRL „SV LUX GRUP”, prin prisma art. 6 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție.

C. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare dispozițiile legale cuprinse în:

- articolului 203, 204, art. 206 alin. (3) din Codul de procedură penală, *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestru a bunurilor unor persoane*

terțe, fără nici un statut în cauza penală, altor decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau ale părții civilmente responsabile;

- textului „*bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora*”, din articolul 6 pct. 20¹ și articolul 204 alin. (1) din Codul de procedură penală, *inclusiv în partea în care nu prevede o procedură de recurs în fața unui organ jurisdicțional superior și imparțial în vederea contestării încheieri emise pe marginea cererii sale;*

- textului „*persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată*” din articolul 209 alin. (1) din Codul de procedură penală, *inclusiv în partea în care nu prevede o procedură de recurs în fața unui organ jurisdicțional superior și imparțial în vederea contestării încheieri emise pe marginea cererii sale;*

- articolului 210 din Codul de procedură penală, *în partea în care nu prevede nici o procedură a unor persoane terțe, fără nici un statut în cauza penală, altor decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau ale părții civilmente responsabile de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestrul a bunurilor lor.*

în raport cu prevederile articolului 20, 23, 26 și 46 în coroborare cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională (*în continuare* - Curtea) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Hotărârea Curții Constituționale nr. 15 din 06 mai 1997 (§§ 3.3 și 3.4) prevede faptul că excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logică între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sunt necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate, existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate și obiectul excepției de neconstituționalitate (care este mai larg, incluzând nu numai legile, ci și alte acte normative).

Sintagma „*excepția de neconstituționalitate*”, în sensul dispoziției art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, poate fi interpretată ca o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei

legi sau altui act normativ în întregul său ori, în majoritatea cazurilor, parțial cu normele constituționale.

Având la baza rațiunea și esența instituției „*excepției de neconstituționalitate*”, dreptul de a ridica excepția aparține tuturor instanțelor judecătorești, respectiv judecătorilor din cadrul acestora, care trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor (HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, §§ 95 și 98).

Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 (§ 81-83) statuează faptul că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea menționează că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții, decât doar în condițiile prevăzute mai sus.

Accesul cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională conferă eficiență dreptului de acces liber la justiție și dreptului la apărare. Refuzul nemotivat de ridicare a excepțiilor de neconstituționalitate, precum și lipsa remediului de contestare separată a acestui refuz, îngrădește drepturile fundamentale și, în ansamblu, dreptul la un proces echitabil.

În aceste circumstanțe, în cauza vizată, s-a depus o cerere referitor la aplicarea unei norme care este reglementată de lege organică, și anume CPP. În același timp, excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces, și anume, persoana juridică cu drept de proprietate asupra bunului pus sub sechestru SRL „SV LUX GRUP” în comun cu reprezentantul acesteia, drepturile și interesele proprietarului putând fi afectate și chiar fiind efectiv afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

O hotărâre anterioară a Curții pe baza articolului 203, 204, art. 206 alin. (3) din CPP, în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestru a bunurilor unor persoane terțe, fără nici un statut în cauza penală, altor decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau ale părții civilmente responsabile; textului „bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora”, articolul 6 pct. 201 și articolul 204 alin. (1) din Codul de procedură penală, inclusiv în partea în care nu prevede o procedură de recurs în fața unui organ jurisdicțional superior și imparțial în vederea contestării încheieri emise pe marginea cererii sale; textului „persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată” din articolul 209 alin. (1) din Codul de procedură penală, inclusiv în partea în care nu prevede

o procedură de recurs în fața unui organ jurisdicțional superior și imparțial în vederea contestării încheieri emise pe marginea cererii sale; articolului 210 din Codul de procedură penală, în partea în care nu prevede nici o procedură a unor persoane terțe, fără nici un statut în cauza penală, altor decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau ale părții civilmente responsabile de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestru a bunurilor lor, nu există.

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.”.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.”.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”.

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

[...]”.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa;

- b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;
- c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;
- d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;
- e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere”.

**Protocolul adițional
la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului
și a Libertăților fundamentale**

Articolul 1

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003

Articolul 6

20¹(...) bunurile care sunt în proprietatea efectivă a acestora, (...)

Articolul 203

Punerea sub sechestru

(1) Punerea sub sechestru a bunurilor este o măsură procesuală de constrângere, care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în caz de necesitate, de a se folosi de aceste bunuri. După punerea sub sechestru a conturilor și a depozitelor bancare sunt încetate orice operațiuni în privința acestora.

(2) Punerea sub sechestru a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, de acțiunea civilă, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor ori a contravalorii bunurilor prevăzute la art. 106–106² din Codul penal nr. 985/2002, pentru garantarea executării pedepsei amenzii și pentru compensarea cheltuielilor de judecată.

(3) Actele procedurale de punere și de scoatere a bunurilor de sub sechestru, în termen de 3 zile de la emitere, se transmit pentru evidență Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale de către procuror.

Articolul 204

Bunurile care pot fi puse sub sechestru

(1) Pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune pot fi puse sub sechestru bunurile bănuitului, învinuitului, inculpatului sau ale părții civilmente responsabile, inclusiv bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora, în suma valorii probabile a pagubei.

(2) Pentru a garanta executarea pedepsei amenzii sau compensarea cheltuielilor de judecată pot fi puse sub sechestru numai bunurile învinuitului sau ale inculpatului, inclusiv bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestuia, în funcție de suma maximă a amenzii care poate fi stabilită pentru infracțiunea comisă ori în limita sumei, evaluate în prealabil, a cheltuielilor de judecată suportate.

(3) Pentru a asigura o eventuală confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor bănuitului, învinuitului, inculpatului sau ale părții civilmente responsabile pot fi puse sub sechestru bunurile prevăzute la art. 106–106² din Codul penal nr. 985/2002, inclusiv bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora.

(4) În cazul în care bunurile ce urmau a fi supuse confiscării speciale sau confiscării extinse nu mai există, nu pot fi găsite, nu pot fi recuperate ori dacă acestea aparțin sau au fost transferate oneros unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se iau măsuri asigurătorii pentru confiscarea contravalorii acestora.

(41) Dacă bunurile ce urmează a fi sechestrate pentru repararea prejudiciului cauzat sau pentru a garanta executarea pedepsei amenzii sunt folosite sau constituie parte a procesului tehnologic de producție și sechestrarea lor ar determina în mod inevitabil stoparea activității economice a persoanei, se iau măsuri asigurătorii pentru sechestrarea contravalorii acestora.

(5) Dacă bunurile pasibile de a fi puse sub sechestru constituie o cotă-parte dintr-o proprietate comună, poate fi pusă sub sechestru numai cota-parte din proprietatea comună pasibilă de confiscare specială sau extinsă.

(6) Nu pot fi puse sub sechestru produsele alimentare necesare proprietarului, posesorului de bunuri, cât și membrilor familiilor acestora, combustibilul, literatura de specialitate și utilajul profesional, vesela și atributele de bucătărie folosite permanent, ce nu sunt de mare preț, precum și alte obiecte de primă necesitate, chiar dacă ulterior acestea pot fi supuse confiscării.

(7) Nu pot fi puse sub sechestru acțiunile emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art. 45 alin. (4), art. 46 alin. (4), art. 52 alin. (1) lit. b) și c), alin. (2), alin. (3), alin. (6) și art. 521 din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor. În cazurile prevăzute de prezentul alineat, pot fi puse sub sechestru mijloacele bănești rezultante din înstrăinarea acestor acțiuni.

Articolul 206

Determinarea valorii bunurilor ce urmează a fi puse sub sechestru

„[...]”

(3) Determinând cota-parte a bunurilor ce urmează a fi puse sub sechestru a fiecăruia din mai mulți învinuiți, inculpați sau a câtorva persoane care poartă răspundere pentru acțiunile lor, se ia în considerare gradul de participare a acestora la săvârșirea infracțiunii.

În scopul asigurării acțiunii civile poate fi pusă sub sechestru întreaga proprietate a uneia din aceste persoane”.

Articolul 209

Contestarea punerii bunurilor sub sechestru

„(1) Punerea bunurilor sub sechestru poate fi contestată de bănuít, de învinuit, de inculpat sau de persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată în termen de 10 zile de la data la care le-a fost adusă la cunoștință hotărârea judecătorească cu privire la punerea bunurilor sub sechestru.

[...]”

Articolul 210

Scoaterea bunurilor de sub sechestru în procesul penal

(1) Bunurile se scot de sub sechestru prin hotărârea organului de urmărire penală sau instanței dacă, în urma retragerii acțiunii civile, modificării încadrării juridice a infracțiunii incriminate bănuítului, învinuitului, inculpatului ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru. Instanța de judecată, judecătorul de instrucțiune sau procurorul, în limitele competenței lor, ridică sechestrul asupra bunurilor și în cazurile în care constată ilegalitatea punerii acestora sub sechestru de către organele de urmărire penală fără autorizația respectivă.

(2) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată este în drept să mențină bunurile sub sechestru și după încetarea procesului penal, scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau achitarea persoanei, în termen de o lună de la rămânerea definitivă a hotărârii respective. În cazul examinării demersului privind dispunerea confiscării bunurilor conform procedurii prevăzute la capitolul VIII din titlul III, partea specială, sechestrul aplicat asupra bunurilor își menține efectul până la soluționarea demersului.

(3) Bunurile se scot de sub sechestru când persoana juridică a executat amenda de interes public stabilită în acordul judiciar de interes public și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Articolul 20 din Constituție, care reglementează dreptul de acces liber la justiție, își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 § 1 din Convenție (DCC nr. 90 din 15 iunie 2021, § 25), iar articolul 26 din Constituție, care garantează în mod distinct dreptul la apărare, își găsește corespondența în articolul 6 § 3 din Convenție. Astfel, garanțiile stabilite de articolul 26 de Constituție reprezintă aspecte precise ale dreptului la un proces echitabil prevăzute de articolul 20 din Constituție și articolul 6 § 1 din Convenție (a se vedea DCC nr. 54 din 4 iunie 2024, §§ 25 și 26).

Mai mult, articolul 20 din Constituție are același câmp de aplicare ca dreptul la un proces echitabil garantat de Convenție (HCC nr. 2 din 23 ianuarie 2020, §28).

Condiția din articolul 6 § 1 din Convenție, potrivit căreia cauzele trebuie examinate în mod echitabil, trebuie înțeleasă în sensul asigurării respectării principiilor fundamentale

ale procesului judiciar, i.e. a principiului contradictorialității și a dreptului la apărare, ambele instituind egalitatea deplină a părților în proces (DCC nr. 162 din 29 decembrie 2020, § 28).

Curtea, prin hotărârea nr. 21 din 22 iulie 2016 (pct. 52-54) a subliniat faptul că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele procesual-penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, care se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență. Astfel, legea constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă, iar calitatea legii constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept, care, aparent, descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma, care nu corespunde criteriilor clarității, este contrară art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile (Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, pct. 10).

Prin hotărârea Curții Constituționale din 27 mai 2014, nr. 14 (pct. 84) se specifică faptul că formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii. Legea urmează să întrunească standardul calității, aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (cauza Rohlena c. Cehiei, Hotărârea din 27 ianuarie 2015, pct. 50; cauza Vasiliauskas c. Lituaniei, Hotărârea din 20 octombrie 2015, pct. 154; cauza Koprivnikar c. Sloveniei, Hotărârea din 24 ianuarie 2017, pct. 48).

Din analiza normelor contestate rezultă că o persoană, cu drept de proprietate asupra bunului pus sub sechestru, ar fi limitat de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de îndeplinire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestru a bunului său, autorizate de către judecătorul de instrucție prin încheierea judecătorească nr. 12-661/2023 din 24 august 2023, în ordinea art. 205 alin. (2) din CPP. Iar prin încheierea nr. 12-919/2023 din 14 august 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, se respinge cererea SRL „SV LUX GRUP” prin care a fost solicitat, *inter alia*, aplicarea directă a art. 6 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, admiterea prezentei cereri, scoaterea de sub sechestru a bunului imobil - lot de teren, nr.cad. 0100424.669, aflat în mun. Chișinău, sec. Râșcani, str. Kiev cu suprafața de 0,42 ha și ridicarea oricăror interdicții asupra acestuia, aplicate prin încheierea judecătorească nr. 12-661/2023, fiind contrar art. 46 din Constituție, art. 6 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție și constatarea și pronunțarea motivată asupra faptului că a avut loc încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui SRL „SV LUX GRUP”, prin prisma art. 6 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție.

Prin încheierea judecătorească nr. 12-919/2023 din 14 august 2024 se respinge cererea ca fiind neîntemeiată. În contextul încheierii respective se menționează că, *„referirile petiționarului precum că, nici SRL „SV LUX GRUP”, și respectiv, nici administratorul SRL „SV LUX GRUP” nu dispun de acte procedurale care se referă la punerea sub sechestrul a bunului imobil prenotat și nu au fost informați despre acest fapt - urmează a fi apreciat critic.*

Cu referire la argumentul precum că, anterior, în aceeași cauză penală, asupra aceluiași bun imobil a fost examinată chestiunea privitor la aplicarea/ridicarea măsurii asigurătorii, fapt statuat prin decizia irevocabilă, instanța verificând conținutul actelor prezentate spre control, ajunge la convingerea că argumentul petiționarului nu corespunde realității.

Argumentul petiționarului în latura pretensei lipse a probelor precum că acest bun a fost dobândit ilegal - nu poate fi supus verificării de către instanța de judecată. ...[...] în special caracterul licit sau ilicit al dobândirii bunurilor vizate în cauza penală - ține de prerogativa exclusivă a organului de urmărire penală investit cu desfășurarea urmăririi penale în cauza penală de referință.

Reieșind din faza procesuală a procesului penal în cauza penală nr. 2017978006, faza de urmărire penală, instanța găsește ca fiind irelevant argumentul autorului cererii în latura privitoare la lipsa unei capacități procesuale a entității juridice petiționare”.

Totodată, aceeași încheiere reține că „analizând prevederile art. 209 în coroborare cu art. 302 CPP [...] legiuitorul nu a reglementat expres procedura și termenul contestării încheierii emise pe marginea admiterii cererii persoanelor interesate de ridicare a sechestrului, fiind stipulat doar faptul că, în cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluționarea cererii respective timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestrul în ordinea procedurii civile, nefiind totodată stabilită o practică judiciară în acest sens, astfel în cazul dat într-o neîngrădirea dreptului la un recurs efectiv instanța va indica în partea dispozitivă a încheierii posibilitatea contestării acesteia cu recurs în termenul general de 15 zile”.

Astfel, din moment ce sunt operate argumentele enunțate supra în vederea respingerii cererii de anulare a măsurii de asigurare a acțiunii, cert este că legislația nu prevede nici o procedură de recurs în acest sens, contrar articolului 20 și 26 din Constituție și articolului 6 și 13 din Convenție.

Mai mult, organele de drept oricând și fără o minimă justificare pot dispune aplicarea măsurii asigurătorii – punerea sub sechestrul a bunului, chiar dacă proprietarul acestuia nu are nicio calitate procesuală în cauza penală respectivă, iar bunul său nici nu poate fi obiectul „unei eventuale confiscări speciale sau confiscări extinse”. În același timp, legislația nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestei măsuri, contrar normelor constituționale prenotate și articolului 6 și 8 din Convenție.

Articolul 6 § 1 din Convenție pretinde ca acuzarea să-i dezvăluie apărării toate probele materiale aflate în posesia sa, care pledează pentru sau împotriva acuzatului. Totuși, dreptul la divulgarea probelor relevante nu este un drept absolut. În orice procedură

penală pot exista interese concurente, cum ar fi securitatea națională sau necesitatea protejării martorilor care riscă represalii sau a păstrării în secret a metodelor poliției de investigare a infracțiunilor, care trebuie puse în balanță cu drepturile acuzatului. Astfel, în baza articolului 6 § 1 din Convenție, sunt permise doar măsurile restrictive ale exercițiului drepturilor apărării care sunt strict necesare. Mai mult, pentru a se asigura faptul că acuzatul beneficiază de un proces echitabil, obstacolele instituite în calea apărării printr-o limitare a exercițiului drepturilor sale trebuie să fie contrabalansate suficient de procedurile desfășurate de autoritățile judiciare.

Se pare că legea nu prevede nicio excepție de la regula respectivă, chiar dacă există încălcări vădite a legislației și modului de aplicare a măsurii asigurătorii – punerea sub sechestru a bunului, proprietarul căruia nu are nicio calitate procesuală în cauza penală respectivă, încălcându-se drepturile fundamentale ale proprietarului. Aplicând normele contestate, în speță, instanța de judecată trebuie să respingă plângerea ca fiind inadmisibilă, lăsând-o fără examinare, indiferent de faptul existenței unor motive întemeiate sau încălcări vădite a legislației și modului de aplicare a măsurii asigurătorii – punerea sub sechestru a bunului, proprietarul căruia nu are nicio calitate procesuală în cauza penală respectivă, prezență care justifică acordarea dreptului acuzatului sau persoanei, ale cărei bunuri sunt puse sub sechestru, de a contesta și să fie supusă spre examinare această plângere de către un organ jurisdicțional independent și imparțial.

Acest fapt ar putea afecta principiul protejării unor interese publice cu respectarea caracterului echitabil, privită în ansamblul său și respectarea dreptului fundamental de proprietate. Astfel, s-a identificat un conflict între obligația pozitivă a statului de a proteja unele interese publice și dreptul persoanei de a interveni și ca procesul său să aibă loc cu respectarea principiului „egalității armelor”, „dreptului la apărare” „contradictorialității” și „a protecției proprietății” prevăzut de articolul 6 din Convenție și art. 1 din Protocolul adițional la Convenție. Or, s-a identificat un conflict între principii, inclusiv în interiorul dreptului la un proces echitabil.

În consecință, devine incident dreptul fundamental prevăzut de articolului 20, 23 și 26 și 46 în coroborare cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova în situația în care dispoziția legală este lacunară și nu oferă persoanelor să beneficieze de dreptul de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de aplicare a măsurii asigurătorii – punerea sub sechestru a bunului, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 205 alin. (2) din CPP, iar organelor de drept atribuindu-le competență de a decide nedefinit, oricând, fără o minimă justificare și respectare a garanțiilor, să dispună aplicarea acestei măsuri pe baza unei sintagme neclare și nedefinite în legislație „inclusiv bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora”, limitați în substanță de posibilitatea și dreptul de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial această măsură.

Acest caracter imprevizibil și neclar al textului de lege devine evident datorită imposibilității de continuare sau explicare a acestuia în anumite limite normative, iar agenții statului, care le aplică, le pot interpreta după bunul lor plac, diferit de la caz la caz și de la o etapă de soluționare a cauzei la alta. Evident, o dată ce agentul statului care aplică măsura asiguratorie – punerea sub sechestru a bunului, admite anumite abuzuri,

acesta va apela de fiecare dată la sintagma „bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora”, din cuprinsul 204 alin. (1) din CPP, și nu pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, dar pentru a acoperi ilegalitățile sale sau a colegilor săi.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Așa cum prevede prima teză a articolului 54 alin. (2) din Constituție, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege. Principiul legalității presupune îndeplinirea standardului calității prevederilor legale aplicabile (HCC nr. 16 din 19 iunie 2020, § 48). Pentru ca legea să îndeplinească cerința calității, ea trebuie să precizeze, cu suficientă claritate, întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, fără a decide în mod diferit de la caz la caz (cauza *Sissanis c. României*, Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pct. 66).

Potrivit art. 54 alin. (1) - (3) din Constituție în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

În primul rând, un aspect fundamental al dreptului la un proces echitabil constă în faptul că urmărirea penală și judecarea cauzei, inclusiv elementele urmăririi care au legătură cu procedura, trebuie să aibă un caracter contradictoriu și să existe o egalitate a armelor între acuzare și apărare (*cauza Fitt c. Regatul Unit*, Hotărârea din 16 februarie 2000, § 44).

Astfel, ea reiterează că, cerințele paragrafului 3 de la articolul 6 reprezintă aspecte particulare ale dreptului la un proces echitabil garantat de paragraful 1 al acestui articol (*cauza Van Geyseghem c. Belgiei*, Hotărârea din 21 ianuarie 1999, § 27).

a) Principii generale privind exigența garanțiilor minime în contextul special al sechestrului aplicat asupra bunurilor unei persoane care nu are calitate procesuală în cadrul cauzei penale respective, în raport cu dreptul la proprietate.

Curtea Europeană reiterează asupra proporționalității ingerințelor statului în dreptul de proprietate a persoanei în Hotărârea sa din 5 martie 2019 în cauza *Uzan și alții v. Turcia*, nr. 19620/05, 41487/05, 17613/08 et al., pct. 212 etc, cauză în care Curtea Europeană în unanimitate a constatat încălcarea drepturilor persoanei. Din această hotărâre se deduce că

implementarea măsurilor în discuție nu este, în sine, contrară principiului proporționalității. Însă conformitatea măsurilor impuse cu principiile garantate în jurisprudența Curții Europene se apreciază luând în considerație unele criterii, printre care următoarele:

- ***durata restricțiilor***. În cazul în care durata este una nedeterminată de lungă, având în vedere posibilitatea derulării procesului și lipsa unor limite calendaristice privind aplicarea sechestrului,
- ***întinderea restricțiilor***. În urma aplicării sechestrului, proprietarul bunului (SRL „SV LUX GRUP”) este efectiv privată de posibilitatea de a dispune de bunul său, fără ca să aibă vreo legătură cu cauza dată și fără ca să aibă careva pârghii de a interveni în derularea atât a cauzei penale, cât și în raport cu bănuitul, învinuitul, inculpatul, al cărei faptă se prezumă a fi vizată de prejudiciul ce urmează a fi reparat din contul bunului sechestrat,
- ***caracterul automat, general și inflexibil al restricțiilor***, fără un control individual obișnuit. Aplicarea sechestrului a fost dispusă fără ca proprietarul bunului (SRL „SV LUX GRUP”) să poată să se expună argumentat asupra acestor măsuri asiguratorii și fără ca să fie obiectiv posibilă o apreciere și interpretare a acestor declarații ale reclamantului de către chiar însăși instanța de judecată. După cum menționează Curtea Europeană în hotărârea sa în *cauza Uzan și alții v. Turcia*, „*dimpotrivă, era necesar ca tribunalul să poată evalua care instrumente sunt cel mai bine adaptate la circumstanțe și, în general, să se cântărească scopul legitim urmărit în comparație cu drepturile celor în discuție. Mai mult, reclamantii nu au beneficiat de niciuna dintre garanțiile procedurale relevante. Pe scurt, nu a fost asigurat echilibrul corect*”,
- ***la nivelul garanțiilor procesuale***. Încheierea judecătorească nr. 12-919/2023 din 14 august 2024 reține că „*analizând prevederile art. 209 în coroborare cu art. 302 CPP [...] legiuitorul nu a reglementat expres procedura și termenul contestării încheierii emise pe marginea admiterii cererii persoanelor interesate de ridicare a sechestrului, fiind stipulat doar faptul că, în cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluționarea cererii respective timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestr în ordinea procedurii civile, nefiind totodată stabilită o practică judiciară în acest sens*”. În condițiile date, problema sechestrului aplicat asupra bunurilor unei persoane, care nu are calitate procesuală în cadrul cauzei penale respective, se soluționează de către judecător astfel, încât chiar însăși proprietarul este împiedicat să participe la principalele proceduri, de care depindeau drepturile sale, deoarece nu are calitate de parte în procesul dat.

b) Principii generale privind exigența calității legii în contextul dreptului la un proces echitabil, implicit dreptul la apărare și dreptul de proprietate.

Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 21 din 22 iulie 2016 (*pct. 52-54*) a subliniat faptul că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele procesual-penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distincte în raport cu alte categorii de norme, care se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență.

Astfel, legea constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă, iar *calitatea legii constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale*.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept, care, aparent, descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma, care nu corespunde criteriilor clarității, este contrară art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, pct. 10*).

Prin hotărârea Curții Constituționale din 27 mai 2014, nr. 14 (pct. 84) se specifică faptul că *formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii*. Legea urmează să întrunească standardul calității, aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (*Cauza Rohlena c. Cehia* (Hotărârea din 27 ianuarie 2015, pct. 50); *Cauza Vasiliauskas c. Lituania* (Hotărârea din 20 octombrie 2015, pct. 154); *Cauza Koprivnikar c. Slovenia* (Hotărârea din 24 ianuarie 2017, pct. 48)).

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Cauza Khlyustov c. Rusia* (Hotărârea din 11 iulie 2013, pct. 68)).

În ceea ce privește previzibilitatea, Curtea Europeană statuează faptul că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde, într-o mare măsură, de conținutul textului de care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi (*Cauza Groppera Radio AG și alții c. Elveția* (Hotărârea din 28 martie 1990, pct. 68)).

Curtea Europeană reamintește că oricât de clar ar fi redactat textul unei dispoziții legale, în orice sistem juridic, inevitabil există un element de interpretare judecătorească. Întotdeauna va exista necesitatea de elucidare a aspectelor îndoielnice și de adaptare la schimbările de situație. De altfel, în tradiția juridică a anumitor state-părți la Convenție, este consacrat faptul că jurisprudența, ca sursă de drept, contribuie, în mod necesar, la evoluția progresivă a dreptului penal (*Cauza Maktouf și Damjanović c. Bosnia și Herțegovina* (Hotărârea din 18 iulie 2013); *Cauza Streletz, Kessler și Krenz c. Germania* (Hotărârea din 22 martie 2001, pct. 50); *Cauza K.H.W. c. Germania* (Hotărârea din 22 martie 2001, pct. 85); *Cauza Jorgic c. Germania* (Hotărârea din 12 iulie 2007, pct. 101-109); *Cauza Korbely c. Ungaria* (Hotărârea din 19 septembrie 2008, pct. 69-71)).

Previzibilitatea legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clare, pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele cauzei, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (*Cauza Dragotoniș și Militaru-Pidhorni c. România* (Hotărârea din 24 mai 2007, pct. 35); *Cauza*

Tolstoy Miloslavsky c. Regatul Unit (Hotărârea din 13 iulie 1995, pct. 37)). La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar, la nevoie, cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (*Cauza Koprivnikar c. Slovenia* (Hotărârea din 24 ianuarie 2017, pct. 47)).

Pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze, cu suficientă claritate, întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Cauza Sissanis c. România* (Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pct. 66)). O putere discreționară care nu este delimitată (în speță sintagma „**persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată**” din articolul 209 alin. (1) din CPP), chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 23 noiembrie 2015, pct. 61*), care decid în mod diferit de la caz la caz, și de la instanță de apel la instanță de recurs.

Atunci când examinează previzibilitatea unei norme penale, Curtea Europeană trebuie să se asigure dacă interpretarea judiciară a legii penale a continuat pur și simplu o linie perceptibilă a dezvoltării jurisprudențiale (*Cauza Dragotoniș și Militaru-Pidhorni c. România* (Hotărârea din 24 mai 2007, pct. 44)).

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, în Avizul nr. 11 (2008) privind calitatea hotărârilor judecătorești, fundamentează că hotărârile judecătorești se bazează în primul rând pe legile adoptate de Parlament, care, ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc, de asemenea, cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești. Calitatea hotărârilor judecătorești poate fi afectată de schimbările prea dese ale legislației, de o redactare prea puțin satisfăcătoare sau **de un conținut neclar al legilor** (pct. 11). Legiuitorul trebuie să acționeze în așa fel, încât legislația să fie clară și simplu de folosit și să fie conformă cu Convenția. Pentru a facilita interpretarea, lucrările pregătitoare ale legilor trebuie să fie accesibile într-un limbaj inteligibil (pct. 12).

Potrivit art. 209 alin. (1) din CPP, punerea bunurilor sub sechestru poate fi contestată de bănuț, de învinuit, de inculpat sau de persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată, însă instanțele de judecată naționale rețin la acest capitol că „[...] legiuitorul nu a reglementat expres procedura și termenul contestării încheierii emise pe marginea admiterii cererii persoanelor interesate de ridicare a sechestrului, fiind stipulat doar faptul că, în cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluționarea cererii respective timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestru în ordinea procedurii civile, nefiind totodată stabilită o practică judiciară în acest sens” (a se vedea încheierea nr. 12-919/2023 din 14 august 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana).

Astfel, SRL „SV LUX GRUP” (*în calitate de proprietar al bunului asupra căruia a fost aplicată măsura asiguratorie – punerea sub sechestru, iar, în consecință, persoana ale cărei interese legitime au fost prejudiciate prin aplicarea sechestrului*), constată că sintagma **„sau de persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată”**, din cuprinsul art. 209 alin. (1) din CPP, este formulată de o manieră imprecisă și neclară, și le conferă instanțelor de judecată, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrare art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Acest caracter imprevizibil și neclar al textului de lege devine evident datorită imposibilității de conturare sau explicare a acestuia în anumite limite normative, iar instanțele de judecată le interpretează diferit de la caz la caz și de la o etapă de soluționare a cauzei la alta.

Legiuitorul, chiar dacă a operat cu sintagma **„persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată”** în conținutul art. 209 alin. (1) din CPP, nu a definit sau nu oferit vreun indiciu în cuprinsul legii procesual-penale privind semnificația acestei sintagme.

Evidențiem faptul că nu există niciun text normativ, care ar defini noțiunea de **„persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată”**, utilizată în art. 209 alin. (1) din CPP, inclusiv legea nu stabilește niciun criteriu material care să indice la limitele acestor „persoane [...], nejustificată [...]”.

În aceste circumstanțe, există riscul ca aceste limite să fie apreciate, în baza unor criterii arbitrare și discreționare (în speță, *anume arbitrar și discreționar se aplică și în jurisprudență*), de către cei dotați cu competențe de aplicare a legii.

Operând cu cele statuate în Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12 decembrie 2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel (pct. 5.6), în categoria altor persoane ale căror interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței se includ persoanele fizice sau juridice, care nu sunt parte la proces, dar care au suferit în urma măsurii sau actului instanței de judecată o lezare a interesului personal (...).

Totodată atingerea drepturilor și a intereselor care li s-a produs justifică dreptul de a ataca hotărârea în partea în care nu este legată de fondul cauzei concrete. Reglementarea în cauză a fost determinată, pe de o parte, de unele măsuri ale instanței de judecată sau acte, care pot să lezeze interesele legitime ale unor persoane care nu sunt părți, iar, pe de altă parte, aceste dispoziții ale instanței de judecată trebuie supuse, prin intermediul căilor de atac, controlului instanței ierarhic superioare și desființate pe această cale, dacă sunt neîntemeiate și/sau ilegale.

În fapt, intervin normele constituțională prevăzută de art. 20 coroborate cu art. 54 și art. 119 din Constituția Republicii Moldova, care cuprinde două teze:

- o prima teză identifică dreptul subiectiv al oricărei părți la un proces, indiferent de obiectul procesului, precum și dreptul organelor de stat competente de a exercita căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești considerate ca fiind ilegale și/sau neîntemeiate;

- a doua teză invocă exercitarea căilor de atac, realizabilă în condițiile legii (conform art. 119 din Constituția Republicii Moldova, *împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii*).

Prima teză exprimă, de fapt, în alți termeni - dreptul fundamental statuat la art. 20 din Constituția Republicii Moldova, în particular dreptul la *satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime*, precum și că *nicio lege nu poate limita accesul la justiție*, (o reglementare materială substanțială), iar cea de-a doua teză se referă la regulile de procedură, care, însă, nu pot aduce atingere reglementării substanțiale a dreptului, vizată de teza întâi.

Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 31 din 29 noiembrie 2018 (pct. 35) opinează asupra faptului că, cu privire la incidența art. 20 din Constituție, care garantează accesul la justiție, dispozițiile acestuia trebuie interpretate așa cum interpretează Curtea Europeană a Drepturilor Omului art. 6 din Convenție.

Chiar dacă „*dreptul de acces la o instanță*” nu este un drept absolut, el se pretează la limitări implicite (*Cauza Deweer c. Belgia* (Hotărârea din 27 februarie 1980, pct. 49); *Cauza Kart c. Turcia* (Hotărârea din 03 decembrie 2009, pct. 67)).

Totuși, aceste limitări nu-i pot restrânge exercitarea într-o asemenea manieră sau până la un punct încât să fie afectat în însăși esența sa. Limitările trebuie să aibă un scop legitim și este necesar să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat (*Cauza Guérin c. Franța* (Hotărârea din 29 iulie 1998, pct. 37); *Cauza Omar c. Franța* (Hotărârea din 29 iulie 1998, pct. 34)).

Cu toate acestea, deși dreptul de a exercita o cale de atac poate fi supus unor cerințe legale, instanțele trebuie, în aplicarea normelor de procedură, să evite un formalism excesiv care ar putea afecta echitatea procedurii (*Cauza Walchli c. Franța* (Hotărârea din 26 iulie 2007, pct. 29)). În fapt, o aplicare deosebit de riguroasă a unei norme de procedură afectează dreptul de acces la o instanță în însăși esența sa (*Cauza Labergere c. Franța* (Hotărârea din 26 septembrie 2006, pct. 23)), având, în special, în vedere importanța căii de atac și miza acesteia pentru reclamant (*Ibidem*, pct. 20).

Art. 54 din Constituție prevede că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alin. (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în art. 20-24. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Curtea Europeană a reținut că, la stabilirea caracterului echitabil al procesului în ansamblu, trebuie să se țină seama dacă s-a respectat dreptul la apărare. Astfel, trebuie să se examineze în special dacă vorbim de egalitatea armelor dacă acuzatului i s-a acordat posibilitatea de a avea acces și de a administra probele pe care le consideră necesare pentru a le utiliza în apărarea sa (*cauza Rowe și Davis c. Regatul Unit*, Hotărârea din 16 februarie 2000, § 60).

Curtea în Hotărârea sa nr. 22 din 19 decembrie 2023, § 62 menționează că, legalitatea ingerinței este strâns legată de chestiunea îndeplinirii testului „necesității” și, prin urmare, se analizează împreună exigențele „*potrivit legii*” și „*necesității*”. În acest sens, „*calitatea legii*” presupune că legea națională trebuie să fie nu doar accesibilă și previzibilă în aplicarea sa, ci să asigure, de asemenea, că măsurile respective sunt aplicabile doar atunci când sunt „*necesare într-o societate democratică*”, în special prin oferirea de garanții adecvate și efective împotriva abuzului.

În concluzie, această lipsă de previzibilitate, precizie și claritate a sintagmei „**persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată**”, statuată la art. 209 alin. (1) din CPP, creează premisa aplicării acesteia ca rezultat al unor interpretări discreționare, ceea ce este incompatibil cu normele constituționale.

Respectiv, sintagma „**persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată**”, din cuprinsul art. 209 alin. (1) din CPP, este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le conferă instanțelor de judecată, care le aplică, o marjă excesivă de discreție.

c) Aplicarea principiilor generale în prezenta cauză

Sub aspectul garanțiilor minime în contextul special al sechestrului aplicat asupra bunurilor unei persoane care nu are calitate procesuală în cadrul cauzei penale respective, în raport cu dreptul la proprietate, și al proporționalității ingerințelor statului în dreptul de proprietate a persoanei, acestea se apreciază luând în considerație criteriile enunțate *supra*, printre care următoarele:

- ***durata restricțiilor***. În cazul în care durata este una nedeterminat de lungă, având în vedere posibilitatea derulării procesului și lipsa unor limite calendaristice privind aplicarea sechestrului. În speță, prin ordonanța din 23 august 2023 a fost aplicată în cadrul cauzei penale nr. 2017978006 măsura asiguratorie - punerea sub sechestr a bunului imobil - lot de teren nr. cadastral 0100424.669, aflat în mun. Chișinău, sect. Râșcani, str. Kiev cu suprafața de 0,42 ha. Prin încheierea și mandatul judecătoresc nr. 12-661/23 a fost autorizată aplicarea sechestrului asupra bunului imobil - lot de teren, nr. cadastral 0100424.669, aflat în mun. Chișinău, sect. Râșcani, str. Kiev cu suprafața de 0,42 ha, care aparține SRL „SV LUX GRUP” neavând nici o capacitate procesuală în cauza penală prenotată. Nici ordonanța organului de urmărire penală, nici încheierea și mandatul judecătoresc nr. 12-661/23 nu menționează vreo limită calendaristică a restricțiilor aplicate.
- ***întinderea restricțiilor***. În urma aplicării sechestrului, proprietarul bunului (SRL „SV LUX GRUP”) este efectiv privată de posibilitatea de a dispune de bunul său, fără ca să aibă vreo legătură cu cauza dată și fără ca să aibă careva pârghii de a interveni în derularea atât a cauzei penale, cât și în raport cu bănuitul, învinuitul, inculpatul, al cărei faptă se prezumă a fi vizată de prejudiciul ce urmează a fi reparat din contul bunului sechestrat,

- *caracterul automat, general și inflexibil al restricțiilor*, fără un control individual obișnuit. Aplicarea sechestrului a fost dispusă fără ca proprietarul bunului (SRL „SV LUX GRUP”) să poată să se expună argumentat asupra acestor măsuri asiguratorii și fără ca să fie obiectiv posibilă o apreciere și interpretare a acestor declarații ale reclamantului de către chiar însăși instanța de judecată. După cum menționează Curtea Europeană în hotărârea sa în *cauza Uzan și alții v. Turcia*, „dimpotrivă, era necesar ca tribunalul să poată evalua care instrumente sunt cel mai bine adaptate la circumstanțe și, în general, să se cântărească scopul legitim urmărit în comparație cu drepturile celor în discuție. Mai mult, reclamantii nu au beneficiat de niciuna dintre garanțiile procedurale relevante. Pe scurt, nu a fost asigurat echilibrul corect”.
- la *nivelul garanțiilor procesuale*. Încheierea judecătorească nr. 12-919/2023 din 14 august 2024 reține că „analizând prevederile art. 209 în coroborare cu art. 302 CPP [...] legiuitorul nu a reglementat expres procedura și termenul contestării încheierii emise pe marginea admiterii cererii persoanelor interesate de ridicare a sechestrului, fiind stipulat doar faptul că, în cazul în care acestea refuză să satisfacă rugămintea sau nu au comunicat persoanei respective despre soluționarea cererii respective timp de 10 zile din momentul primirii ei, persoana este în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestru în ordinea procedurii civile, nefiind totodată stabilită o practică judiciară în acest sens”. În condițiile date, problema sechestrului aplicat asupra bunurilor unei persoane, care nu are calitate procesuală în cadrul cauzei penale respective, se soluționează de către judecător astfel, încât chiar însăși proprietarul este împiedicat să participe la principalele proceduri, de care depindeau drepturile sale, deoarece nu are calitate de parte în procesul dat.

Ca urmare a aplicării prevederilor contestate, ar putea surveni situații în care, pe de o parte, sechestrul este aplicat bunurilor asupra cărora niciodată nu va putea fi valorificată o creanță rezultată din fapta incriminată, deoarece proprietarul bunului nu are nicio calitate procesuală în cauza penală respectivă și nu este parte a raportului juridic litigios, fiind ratate finalitățile aplicării acestui sechestru. Iar, pe de altă parte, același sechestru intervine drept o ingerință în drepturile fundamentale ale unei persoane care nu are vreo legătură cu cauza dată și, inclusiv din acest motiv, nu își poate realiza pe deplin apărarea sa la judecarea cauzei penale. Examinarea constituționalității prevederilor legale în cauză ar preveni eventualele abuzuri din partea autorităților și ar asigura drepturile fundamentale ale persoanei, inclusiv dreptul la recuperarea prejudiciului rezultat din fapta incriminată, iar proprietarul bunului și-ar putea exercita drepturile în mod efectiv și practic.

Din aceste motive, considerăm neconstituționale dispozițiile legale cuprinse în:

- articolul 203, 204, art. 206 alin. (3) din Codul de procedură penală, *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de îndeplinire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestru a bunurilor unor persoane*

terțe, fără nici un statut în cauza penală, altor decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau ale părții civilmente responsabile;

- textului „*bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora*”, din articolul 204 alin. (1) din Codul de procedură penală, *inclusiv în partea în care nu prevede o procedură de recurs în fața unui organ jurisdicțional superior și imparțial în vederea contestării încheieri emise pe marginea cererii sale;*

- textul „*persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată*” din articolul 6 pct. 20¹ și articolul 209 alin. (1) din Codul de procedură penală, *inclusiv în partea în care nu prevede o procedură de recurs în fața unui organ jurisdicțional superior și imparțial în vederea contestării încheieri emise pe marginea cererii sale;*

- articolul 210 din Codul de procedură penală, *în partea în care nu prevede nici o procedură a unor persoane terțe, fără nici un statut în cauza penală, altor decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau ale părții civilmente responsabile de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus punerea sub sechestru a bunurilor lor.*

în raport cu prevederile articolului 20, 23 și 26 și 46 în coroborare cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

La prezenta sesizare urmează să fie anexate materialele cauzei nr. 11r-294/24, aflate la Curtea de Apel Centru (judecător raportor : Pîslariuc Vitalie).

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

20 ianuarie 2026

Sergiu PALAMARCIUC
Administrator
Reprezentant al
SRL „SV LUX GRUP”

Dosarul nr. 11r-294/24

/1-22065944-02-11r-12112024/

Judecătoria: Chişinău (sediul Ciocana)

Judecător: Mazureş Roman

ÎN CHEIERE

29 ianuarie 2026

mun. Chişinău

Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru

în componenţa:

Preşedintele completului, judecător

Ion Bulhac

Judecători

Natalia Mămăligă şi Vitalie Pîslariuc

examinând cererea depusă de administratorul Palamarciuc Sergiu, în interesul S.R.L. „SV LUX GRUP” privind ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate, în cadrul judecării recursului depus de avocatul Ungurean Ivan în interesul S.R.L. „SV LUX GRUP” asupra încheierii Judecătoriei Chişinău (Sediul Ciocana) din 14 august 2024, prin care s-a respins cererea reprezentantului S.R.L. „SV LUX GRUP”, Palamarciuc Sergiu cu privire la anularea măsurii de asigurare a acţiunii aplicate prin încheierea Judecătorească nr. 12-661/2023, ca fiind neîntemeiată, Colegiul Penal, -

CONSTATĂ:

1. În procedura Curţii de Apel Centru se află în proces de examinare recursul asupra încheierii Judecătoriei Chişinău (Sediul Ciocana) din 14 august 2024, prin care s-a respins cererea reprezentantului S.R.L. „SV LUX GRUP”, Palamarciuc Sergiu cu privire la anularea măsurii de asigurare a acţiunii aplicate prin încheierea Judecătorească nr. 12-661/2023, ca fiind neîntemeiată.
2. Încheierea a fost contestată de către avocatul Ungurean Ivan în interesul S.R.L. „SV LUX GRUP”.
3. La 21 ianuarie 2026, administratorul Palamarciuc Sergiu în interesul S.R.L. „SV LUX GRUP” a depus Curţii de Apel Centru, cererea cu nr. 373 prin care solicită ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate, conform sesizării privind ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate a prevederilor art. art. 203, 204, 206 alin. (3) din Codul de procedură penală, textul „*bunurile care sunt proprietate efectivă a acestora*” din articolul 6 pct. 201 şi articolul 204 alin. (1) din Codul de procedură penală, textul „*persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată*” din articolul 209 alin. (1) din Codul de procedură penală, art. 210 din Codul de procedură penală şi să fie sesizată Curtea Constituţională RM pentru a se pronunţa asupra constituţionalităţii acestora.
4. Potrivit motivelor indicate în cerere, obiect principal constituie contestarea cadrului legal în baza căruia a fost aplicată şi menţinută măsura sechestrului asupra bunului imobil ce aparţine S.R.L. „SV LUX GRUP”, precum şi solicitarea ridicării unei excepţii de neconstituţionalitate cu privire la anumite dispoziţii din Codul de procedură penală.

5. În fapt, se indică că, în cadrul unei cauze penale aflate în faza de urmărire penală, a fost dispus și autorizat sechestrul asupra unui lot de teren aflat în proprietatea S.R.L. „SV LUX GRUP”, deși societatea nu are calitate procesuală în cauza penală și nu este bănuită, învinuită sau parte civilmente responsabilă, bunul său a fost supus unei ingerințe grave prin restrângerea dreptului de proprietate. Cererile formulate de societate în vederea ridicării sechestrului și a constatării încălcării drepturilor sale fundamentale au fost respinse de instanță, motivându-se, că aprecierea caracterului licit al dobândirii bunului ține exclusiv de competența organului de urmărire penală iar lipsa calității procesuale a societății face irelevante argumentele invocate.
6. Totodată, se indică că normele din Codul de procedură penală care reglementează sechestrul asupra bunurilor sunt formulate într-o manieră imprecisă și lipsită de claritate. În special, sintagmele referitoare la „*bunurile care sunt proprietatea efectivă a acestora*” și la „*persoanele care consideră că aplicarea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată*” nu sunt definite de lege și nu sunt însoțite de criterii obiective care să permită determinarea conținutului și sferei lor de aplicare. Această lipsă de precizie lasă un spațiu excesiv de apreciere organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată, ceea ce conduce la interpretări diferite de la un caz la altul și la o aplicare arbitrară a legii.
7. Susține că legislația nu prevede o procedură clară și efectivă prin care o persoană terță, lipsită de statut procesual în cauza penală, să poată contesta aplicarea sau menținerea sechestrului asupra bunurilor sale în fața unei instanțe independente și imparțiale. De asemenea, nu este reglementată o cale de atac sau un mecanism de control jurisdicțional superior împotriva încheierilor prin care se resping cererile de ridicare a sechestrului. În aceste condiții, persoana vizată este lipsită de un remediu efectiv, iar trimiterea abstractă la procedura civilă nu oferă garanții reale și previzibile de protecție a drepturilor sale.
8. În opinia autorului cererii, această situație generează o ingerință disproporționată în dreptul de proprietate, în dreptul de acces la justiție și în dreptul la apărare, contrar prevederilor Constituției Republicii Moldova și ale Convenției europene a drepturilor omului. Normele contestate nu întrunesc standardele de calitate a legii, întrucât nu sunt suficient de clare, accesibile și previzibile pentru a permite persoanei să își cunoască drepturile și să prevadă consecințele juridice ale aplicării lor.
9. Astfel, solicită sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității dispozițiilor din Codul de procedură penală care reglementează sechestrul asupra bunurilor, în partea în care acestea nu definesc noțiunile utilizate și nu prevăd proceduri efective de control și de contestare pentru persoanele terțe afectate.
10. *Examinând materialele cauzei, Colegiul Penal consideră necesar de a admite cererea depusă de administratorul Palamarcu Sergiu, în interesul S.R.L. „SV LUX GRUP” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, din următoarele considerente.*
11. În conformitate cu art. 7 Cod de procedură penală, (...) (3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra

constituționalității acestora. (3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, debaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii. (3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate.

12. Conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

13. Conform art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția RM, Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

14. Din analiza actelor și argumentelor invocate rezultă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte interesată în proces, prin reprezentantul său legal, iar dispozițiile legale contestate urmează a fi aplicate nemijlocit la soluționarea recursului aflat pe rolul Curții de Apel Centru, având incidență directă în procesul judecării cauzei.

15. La caz, Colegiu reține că prevederile art. 203 alin.(2), 204 alin. (1), (4), 205, 209, 210 alin (1) din Codul de procedură penală, au fost contestat anterior în fața Curții Constituționale, însă fiind aduse alte critici și respectiv fiind analizate de Curte sub alte aspecte (*DCC nr. 115 din 31.10.2019, DCC nr. 174 din 11.11.2021, DCC nr. 37 din 30.03.2021, DCC nr. 170 din 20.11.2025*).

16. Astfel, nu rezultă existența unor hotărâri anterioare a Curții Constituționale prin care să fi fost examinată constituționalitatea prevederilor contestate, sub aspectul sintagmelor și criticilor invocate.

17. În acest context, Colegiul constată că argumentele invocate de autorul cererii nu sunt lipsite de relevanță, întrucât vizează existența unor critici cu privire la calitatea și previzibilitatea normelor contestate, precum și existența unor garanții procedurale efective pentru persoanele terțe ale căror bunuri sunt supuse sechestrului în cadrul procesului penal.

18. Colegiul penal subliniază că rolul instanței ordinare, în procedura ridicării excepției de neconstituționalitate, nu este acela de a se pronunța asupra conformității normelor contestate cu Constituția, ci exclusiv de a verifica întrunirea condițiilor legale pentru sesizarea Curții Constituționale. În speță, aceste condiții sunt întrunite cumulativ, iar refuzul de a ridica

22

excepția ar lipsi partea de un instrument constituțional esențial de protecție a drepturilor sale fundamentale.

19. În aceste circumstanțe, Colegiul penal ajunge la concluzia, că cererea administratorului Palamarciuc Sergiu, formulată în interesul S.R.L. „SV LUX GRUP”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, este întemeiată și urmează a fi admisă, cu sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova.

20. În baza celor expuse, în conformitate cu prevederile art. 7, 342 din Codul de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția RM, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

D I S P U N E:

Se admite cererea depusă de administratorul Palamarciuc Sergiu, în interesul S.R.L. „SV LUX GRUP”, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 pct. 20¹, art. 203, art. 204, art. 206 alin. (3), art. 209 alin. (1) și art. 210 din Codul de procedură penală, cu expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă procedura de examinarea a recursului, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Încheierea nu este definitivă.

Președintele completului, judecător

Ion Bulhac

Judecător

Natalia Mămăligă

Judecător

Vitalie Pîslariuc